

ORJİNAL MAKALE / ORIGINAL ARTICLE

Uluslararası Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi/ KMÜ UBESBD
International Journal Of Physical Education And Sport Sciences / KMU JIPES

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARININ İNCELENMESİ*

¹Elif KAYA, ¹Barış Deniz BAŞKAN, ²Vedat AYAN

¹Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon, Türkiye

²Trabzon Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Trabzon, Türkiye

Geliş Tarihi / Received: 07.05.2025, *Kabul Tarihi / Accepted:* 20.05.2025

ÖZET

Bu araştırma; Ortaöğretim düzeyindeki öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik genel tutumlarını belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmamızda, öğrencilerin cinsiyet, spor geçmişi gibi demografik ve eğitim faktörlerinin bu tutumlar üzerindeki etkileri detaylı bir şekilde incelenmiştir. Araştırmanın evreni Tekirdağ ilinde okuyan ortaöğretim öğrencileri, örnekleme Tekirdağ iline bağlı Süleymanpaşa ilçesindeki ortaöğretim kurumunda okuyan 352 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmanın yöntemi, nicel araştırma yönteminden anket tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu yöntem kapsamında, "Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği II" aracılığıyla öğrencilerin beden eğitimi derslerine yönelik tutumları ölçülmüştür. Veri toplama, çevrim içi anket tekniği ile gerçekleştirilmiştir. Anket formu Google Forms aracılığıyla hazırlanmış ve Tekirdağ Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde beden eğitimi dersi alan 9. 10. ve 11. sınıf öğrencilerine gönderilmiştir. Veri analizi sürecinde, elde edilen veriler istatistiksel yöntemler kullanılarak analiz edilmiştir. Veri analizinde, özellikle katılımcıların tutumları ile çeşitli demografik ve sosyal değişkenler arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Bu değişkenler arasında ailedeki spor yapma alışkanlıkları, spor geçmişi, aylık gelir durumu ve sınıf seviyesi gibi faktörler bulunmaktadır. İstatistiksel analizlerde, Pearson Korelasyon Katsayısı, t-testi ve ANOVA teknikleri kullanılmıştır. Çalışmamızdan elde edilen bulgularda, katılımcıların beden eğitimine yönelik tutumları ile ailelerindeki spor yapma alışkanlıkları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bununla birlikte, katılımcıların yakınlarına (baba, anne ve kardeş) ait spor yapma sıklıklarının birbirleriyle pozitif yönde anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu görülmektedir. Ancak, öğrencilerin aktif spor geçmişi ile beden eğitimine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Lisanslı sporculuk geçmişi olan öğrencilerin, bu dersle ilgili tutumlarının, spor yapmayanlara göre daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Bu durum, öğrencilerin kişisel deneyimlerinin, beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını şekillendirebileceğini göstermektedir. Araştırmada ayrıca, aylık gelir durumunun öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını etkilemediği bulunmuştur. Yani, ailelerin ekonomik durumu, öğrencilerin bu dersle ilgili tutumlarını belirlemede önemli bir faktör değildir. Son olarak, 11. sınıf öğrencilerinin, 10. ve 9. sınıflara kıyasla beden eğitimi dersine yönelik tutum ortalamalarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, öğrencilerin sınıf seviyelerinin, beden eğitimi dersine karşı tutumlarını etkileyebileceğini göstermektedir. Sonuç olarak; bu çerçevede, beden eğitimi dersine ilişkin tutumları

güçlendirmek adına öğretim yöntemlerinin çeşitlendirilmesi, spor etkinliklerinin öğrenci ilgi ve becerilerine uygun şekilde planlanması, cinsiyet ve spor geçmişi gibi öğrenci özelliklerinin dikkate alınmasının önemli olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, Ortaöğretim, Spor, Tutum

Corresponding Author: Elif KAYA, Trabzon Üniversitesi, , Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon, Türkiye

E-mail: elifkaya8787@gmail.com

---

* Bu çalışma, 7. Uluslararası Avrasya Spor, Eğitim ve Toplum Kongresi'nde sözlü sunum olarak sunulmuştur.

ABSTRACT

This research aimed to determine the general attitudes of secondary school students towards physical education classes. The study examined in detail the impact of students' demographics and educational factors such as gender and sports background on these attitudes. The population of the study consisted of secondary school students in Tekirdağ province, with a sample of 352 students attending secondary schools in Süleymanpaşa district, Tekirdağ province. The study is based on a quantitative research method and was carried out using a survey technique. Within this method, the "Physical Education and Sports Attitude Scale II" was used to measure students' attitudes towards physical education classes. Data collection was carried out through an online survey technique. The survey form was prepared via Google Forms and sent to 9th, 10th, and 11th-grade students taking physical education classes at Tekirdağ Vocational and Technical Anatolian High School. During the data analysis process, the collected data were analyzed using statistical methods. In data analysis, the relationships between participants' attitudes and various demographic and social variables were examined. These variables include family sports habits, sports background, monthly income status, and grade level. Statistical analyses used include Pearson Correlation Coefficient, t-test, and ANOVA techniques. The findings from our study revealed no statistically significant relationship between participants' attitudes towards physical education and the sports habits of their family members. There was no significant relationship between the frequency of sports activities of fathers, mothers, and siblings and students' attitudes towards physical education. This indicates that the sports habits of the family do not directly affect students' attitudes towards physical education. However, a significant relationship was found between students' active sports background and their attitudes towards physical education. It was determined that students with a background as licensed athletes had more positive attitudes towards this class compared to those who did not engage in sports. This suggests that students' personal experiences can shape their attitudes towards physical education classes. The study also found that monthly income status did not affect students' attitudes towards physical education classes. In other words, the economic status of families is not an important factor in determining students' attitudes towards this class. Lastly, it was found that the attitude averages of 11th-grade students towards physical education classes were higher compared to those of 10th and 9th-grade students. This indicates that grade levels may affect students' attitudes towards physical education classes. In conclusion, it is thought that diversifying teaching methods, planning sports activities in accordance with student interests and abilities, and considering student characteristics such as gender and sports background would be important in strengthening attitudes towards physical education classes.

Keywords: Physical Education, Secondary Education, Sports, Attitude

1. GİRİŞ

İnsanın yaşamının başlangıcından itibaren çevresiyle etkileşim içinde olması, onun tutumlarını şekillendiren önemli bir faktördür. Bu etkileşim ve iletişim süreci, bireyin çeşitli nesnelere, olaylar, düşünce akımları veya gruplar hakkında tutum oluşturmaya yol açar. Tutumlar, bireyin bir konu veya olay karşısındaki davranışlarını yönlendiren bir kombinasyon olarak tanımlanabilir; bu, bireyin içsel durumu, tutumları ve duygusal tepkilerini kapsar. Özellikle eğitim ortamında, öğrencilerin derslere, konulara, öğretmenlere ve okul yönetimine yönelik tutumları, öğrenme süreçlerini etkileyebilir. Bu tutumlar, öğrencinin derse olan ilgisini, katılımını ve başarısını şekillendirebilir. Örneğin, bir öğrencinin matematik dersine karşı olumlu bir tutumu varsa, bu durum matematikle ilgili aktivitelerde daha fazla katılım sağlamasına ve başarı elde etmesine neden olabilir. Aynı şekilde, beden eğitimi dersine yönelik tutumlar da öğrencilerin fiziksel aktiviteye olan ilgisini belirleyebilir. İnceoğlu'nun (2009) belirttiği gibi, öğrencilerin bu derslere karşı tutumları, beden eğitimi katılım düzeyini, spor faaliyetlerine olan ilgiyi ve bu alandaki başarıyı etkileyebilir.

Beden eğitimi dersi, eğitim sisteminin temel taşlarından biri olarak kabul edilmektedir. Bu ders, öğrencilerin fiziksel yeteneklerini geliştirmekle kalmayıp, aynı zamanda onların zihinsel esnekliklerini, sosyal becerilerini ve ruhsal dengeyi korumalarını sağlar.

Beden eğitimi ve sporun düzenli ve etkin bir şekilde uygulanması, çocukların fiziksel sağlıklarını iyileştirirken, özgüvenlerini artırır, takım çalışmasını teşvik eder ve stres yönetiminde yardımcı olur. Araştırmalar, beden eğitimi derslerinin kapsamlı bir şekilde uygulanmasının çocukların akademik başarılarını da olumlu yönde etkilediğini göstermektedir.

Bu bağlamda, beden eğitimi derslerinin eğitim programlarında daha fazla yer alması ve öğrencilerin bu derslere aktif katılımının sağlanması önem arz etmektedir (Canakay, 2006; Kangalgil vd., 2006). Beden eğitimi dersleri, öğrencilere sadece fiziksel aktiviteler öğretmekle kalmayıp aynı zamanda takım çalışması, liderlik becerileri, disiplin ve sorumluluk gibi sosyal ve karakter gelişimine yönelik değerleri de pekiştirir. Bu dersler, gençlerin bedenlerini sağlıklı bir şekilde kullanmayı öğrenmelerine ek olarak, problem çözme yeteneklerini geliştirir ve stresle başa çıkma becerilerini artırır. Beden eğitimi dersinin etkin bir şekilde düzenlenmesi, öğrencilere sadece bedensel beceriler kazandırmakla kalmaz, aynı zamanda özgüvenlerini artırarak ruhsal sağlıklarına olumlu katkılarda bulunur. Bu nedenle, bu derslerin çocukların genel gelişimi üzerindeki olumlu etkilerini daha da güçlendirmek için çaba sarf edilmelidir.

Bu bağlamda, Canakay, Baylan ve Kangalgil gibi araştırmacıların ortaya koyduğu perspektif, beden eğitimi ve spor dersinin öğrencilerin yaşamlarında önemli bir rol oynamasının ötesinde, toplumun genel sağlığını ve refahını da olumlu yönde etkilemektedir (Baylan vd., 2012).

Beden eğitimi dersine yönelik öğrenci tutumları dersin genel etkileşimine ve öğrencilerin fiziksel aktivitelere katılımında önemli ölçüde etkilidir. Olumlu bir tutum, dersin etkin bir şekilde işlenmesine ve öğrencilerin beden eğitimine karşı genel motivasyonunu artırmaya katkıda bulunabilir. Bu durum, dersin belirlenen özel ve genel amaçlarına daha kolay ulaşılmasını sağlar. Öğrencilerin beden eğitimi dersine olumlu bir tutum geliştirmesi, fiziksel aktiviteleri daha istekli ve keyifli bir şekilde yerine getirmelerine yardımcı olabilir. Bu durum, öğrencilerin genel sağlıklarını ve fitness seviyelerini artırabilir. Aynı zamanda, sosyal becerilerini geliştirmelerine ve ekip çalışmasına olan yatkınlıklarını artırmalarına da katkıda bulunabilir. Öte yandan, beden eğitimi dersine olumsuz bir tutum içinde olan öğrenciler, dersin etkinliğini düşürebilir. Katılım eksikliği, derse önem vermemek veya dersin işlenişinde sorunlar çıkarmak, öğrencilerin fiziksel aktivitelere karşı isteksizliğini artırabilir. Bu durum, öğrencilerin genel sağlık ve fitness düzeylerini olumsuz yönde etkileyebilir ve sosyal becerilerini geliştirmede zorluk yaşamalarına neden olabilir. Öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları, dersin başarılı bir şekilde işlenip işlenmediğini ve öğrencilerin fiziksel aktivitelere olan katılımlarını belirleyebilir. Eğitimcilerin, olumlu bir öğrenme ortamı oluşturarak öğrencilerin beden eğitimine karşı tutumlarını olumlu yönde etkilemeye çalışmaları önemlidir (Silverman & Scrabis, 2004).

Öğrenciler beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını oluştururken çevresel birçok etkenden etkilenebilirler. Bu etkenler öğrencilerin cinsiyetleri, yaşları, spor yapma durumları, ebeveynlerin beden eğitimi ve spora bakış açıları, okulların araç gereç durumları veya yaşadıkları ilin sosyo-ekonomik durumları gibi birçok etken olabilir. Bu çalışmada Tekirdağ ili Süleymanpaşa ilçesinde bulunan ortaöğretim kurumunda eğitim gören öğrencilerin beden eğitimine karşı tutumları araştırılmıştır.

Bu araştırma, Tekirdağ/Süleymanpaşa'da ortaöğretim düzeyinde eğitim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını anlama ve bu tutumları etkileyen faktörleri belirleme amacını taşımaktadır. Öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı geliştirdikleri tutumlar, bu dersti nasıl algıladıkları, katılımları ve performansları üzerinde önemli bir etki potansiyeli taşımaktadır. Araştırmanın temel odak noktası, öğrencilerin beden eğitimi dersine olan

tutumlarını şekillendiren faktörleri anlamak ve bu faktörler arasındaki ilişkileri ortaya koymaktır.

Bu araştırma, öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını anlamayı hedeflemektedir. Öğrencilerin bu dersle ilgili tutumları, eğitim süreçlerini etkileyebilir ve öğrenci başarısını etkileyen önemli bir faktördür. Bu nedenle, bu tutumların anlaşılması, eğitim sistemine daha etkili müdahalelerde bulunulmasına yardımcı olabilir. Ayrıca, araştırma sonuçları, yerel eğitim politikalarının oluşturulmasında ve revize edilmesinde rehberlik edebilir. Öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını anlamak, bu alanda daha etkili eğitim politikalarının geliştirilmesine ve uygulanmasına katkıda bulunabilir. Çalışmanın sonuçları aynı zamanda beden eğitimi derslerinin içeriğini ve sunumunu iyileştirmek adına önemli ipuçları sunabilir. Bu, öğrencilerin derslere daha olumlu bir tutum geliştirmelerini sağlayabilir ve dolayısıyla öğrenme başarılarını artırabilir.

Öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları, genel öğrenme motivasyonlarını ve başarılarını etkileyebilir. Bu nedenle, bu tutumları anlamak, öğrenci motivasyonunu artırmak ve başarılarını desteklemek için önemlidir.

Araştırmamızdan elde edilecek sonuçlar beden eğitimi alanında yapılan akademik çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Benzer konularda yapılan araştırmalara dayalı olarak, bu çalışma alanındaki bilgi birikimini artırabilir ve gelecekteki araştırmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. YÖNTEM

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden anket yöntemi kullanılmıştır. Nicel yöntem, sosyal bilimlerin araştırma süreçlerinde köklü bir dönüşüm sağlayan ve objektif verilere dayanan bir yaklaşım olarak önem kazanmıştır. Bu yöntem, gözlem ve ölçüm temelli olması nedeniyle bilimsel nesnellik ilkesini benimser. Özellikle 20. yüzyılın başında fen bilimlerinin etkisiyle sosyal bilimlere uyarlanan nicel yöntemler, araştırmaların tekrarlanabilir ve doğrulanabilir olmasını mümkün kılar (Kırcaali-İftar, 1997). Nicel yöntemin temel özelliklerinden biri, veri toplama sürecinin sistematik ve kontrollü bir şekilde gerçekleştirilmesidir. Bu sayede elde edilen veriler, subjektif yargılardan ve kişisel yorumlardan arındırılarak bilimsel bir geçerlilik kazanır. Anket aracılığıyla toplanan veriler, genellikle istatistiksel analiz teknikleri kullanılarak değerlendirilir ve bu da sonuçların genel geçer bir nitelik kazanmasını sağlar.

Bu yöntem kapsamında, Demirhan ve Altay (2001)'ın geliştirdiği “Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği II” aracılığıyla öğrencilerin beden eğitimi derslerine yönelik tutumları ölçülmüştür. Bu çalışmanın evrenini Tekirdağ ilinde okuyan ortaöğretim öğrencileri, örneklemini sadece Tekirdağ iline bağlı Süleymanpaşa ilçesindeki ortaöğretim kurumundan öğrenciler oluşturmuştur. Veri toplama, çevrim içi anket tekniği ile gerçekleştirilmiştir. Anket formu Google Forms aracılığıyla hazırlanmış ve Tekirdağ Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde beden eğitimi dersi alan 9. 10. ve 11. sınıf öğrencilerine gönderilmiştir. Veri analizi sürecinde, elde edilen veriler istatistiksel yöntemler kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma kapsamında, toplamda 352 erkek öğrenciye anket uygulanmış ve elde edilen veriler analiz edilmiştir. Ölçeğin iç tutarlık Cronbach's Alpha Katsayısı bu araştırma örnekleminde .85 olarak hesaplanmıştır. Bu değer ölçeğin araştırma örnekleminde güvenilir bir geçerli bir yapıya sahip olduğuna dair kanıt sunmaktadır.

2.1. Veri Toplama Aracı

Katılımcıların kişisel bilgilerini ve beden eğitimine ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla oluşturulan anket formu Ek: 1'de sunulmuştur. Çalışmada kullanılan Demirhan ve Altay (2001)'ın geliştirdiği “BESTÖ II” anket formu 2023-2024 eğitim-öğretim yılı 2. döneminde Tekirdağ Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde beden eğitimi dersi alan 9. 10. ve 11. sınıf öğrencilerine çevrim içi anket tekniği ile uygulanmıştır.

Anket uygulaması için Google Forms kullanılmış ve adı geçen okulda beden eğitimi dersi alan tüm 9. 10. ve 11. sınıf öğrencilerine anket bağlantısı gönderilmiştir.

Ankete katılımın gönüllülük esasına dayalı olduğu, katılmak istemeyenlerin ankete katılmayabileceği hususunda katılımcılar bilgilendirilmiş onam formu ile bilgilendirilmiştir. Anket formu, gerekli izinler alındıktan sonra öğrencilere uygulanmıştır. Uygulama sonucunda, eksik ve yanlış doldurulan ve sayıca az oldukları için kız öğrencilere uygulanan anket formları araştırmadan çıkarılmıştır. Geçerli ve kabul edilebilir olan formlar kayıt altına alınmıştır.

2.2. Katılımcılar

Araştırmanın örneklemini, Tekirdağ iline bağlı Süleymanpaşa ilçesindeki ortaöğretim kurumlarında eğitim gören 9. 10. ve 11. sınıf öğrencilerinden oluşturulmuştur.

Toplamda 352 erkek öğrenciye anket uygulanmıştır. Örneklem, okullar arasında temsiliyeti sağlamak amacıyla stratifiye (sınıf düzeylerine göre) örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir.

Araştırmanın katılımcı grubuna dair demografik bilgilere ilişkin frekans ve yüzdelikler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Demografik Özelliklere İlişkin Betimleyici İstatistikler

Değişken	Grup	f	%
Cinsiyet	Erkek	352	100
Sınıf Düzeyi	9. sınıf	130	36.9
	10. sınıf	142	39.9
	11. sınıf	80	23.2
Baba Eğitim Durumu	Okuma yazma bilmiyor	4	1.0
	İlkokul	90	26.6
	Ortaokul	96	23.9
	Lise	120	38.2
	Üniversite	42	10.3
Anne Eğitim Durumu	Okuma yazma bilmiyor	13	3.2
	İlkokul	120	35.0
	Ortaokul	89	23.2
	Lise	107	30.0
	Üniversite	23	8.6
Ailenin Aylık Geliri	Düşük	32	9.6
	Orta	289	78.6
	Yüksek	31	11.8
Okul takımında olma durumu	Evet	90	22.4
	Hayır	262	77.6
Okul dışında lisanslı sporcu olma durumu	Evet	97	23.9
	Hayır	255	69
Kendisi dışında aile üyelerinde lisanslı sporcu olma durumu	Evet	78	23.9
	Hayır	274	76.1

Tablo 1 incelendiğinde katılımcıların tamamı erkek öğrencilerden oluştuğu görülmektedir. Sınıf düzeyine göre katılımcıların dağılımı incelendiğinde ise 10. Sınıf düzeyindeki öğrencilerin çoğunlukta olduğu görülmektedir (%40). Ebeveyn eğitim durumuna göre araştırma örneklemini incelendiğinde katılımcıların babalarının mezuniyeti çoğunlukla lise (%38) iken annelerinin mezuniyet durumu ise ilkökul (%35) olduğu saptanmıştır. Katılımcıların büyük bir bölümü aile aylık gelirlerini orta olarak belirtmişlerdir (%79). Katılımcıların %22’si okudukları

okulda okul takımında iken %24'ü okul dışında lisanslı sporcudur. Bununla birlikte, katılımcıların kendisi dışındaki aile üyelerinin %24'ü herhangi bir spor dalında lisansa sahip bir sporcudur.

2.3. Veri Analizi

Araştırma verilerinin kaliteli bir veri setiyle yürütülebilmesi için birtakım varsayım ve gerekliliklerin yerine getirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bunun için ilk olarak data setinde kayıp değer olup olmadığı incelenmiştir. Ölçme araçlarında bulunan ters maddeler yeniden kodlanmıştır. Ardından uçdeğerler Z standart skoru ve Q-Q plot grafiği ile incelenmiştir. Üçüncü adımda araştırma değişkenlerinin normal dağılımı çarpıklık ve basıklık katsayısı ile histogram grafiği yoluyla incelenmiştir. Araştırma değişkenleri normal dağıldığından parametrik testlerin kullanılması uygun görülmüştür.

Araştırma sorularının test edilmesinde ortalama standart ve frekans analizi gibi betimleyici istatistikler kullanılmıştır. Bununla birlikte, Pearson Korelasyon Testi, Bağımsız Örneklemeler T Testi ve Tek Yönlü ANOVA testleri yoluyla araştırma soruları incelenmiştir. Araştırma verileri SPSS IBM 29 istatistik programı ile analiz edilmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırma hipotezlerine ilişkin bulgular sunulmuştur.

Tablo 2. Araştırma Değişkenlerine İlişkin Betimleyici İstatistikler

Değişken	Ortalama	SS	Çarpıklık	Basıklık
Beden Eğitime Yönelik Tutum	86.64	16.08	.29	-1.11
Haftalık Yürüyüş Sıklığı	3.48	2.33	.14	-1.12
Baba haftalık spor sıklığı	1.50	2.14	1.42	.94
Anne haftalık spor sıklığı	1.32	1.95	1.50	1.46
Kardeş haftalık spor sıklığı	1.88	2.02	.96	.07

Tablo 2 incelendiğinde beden eğitime yönelik tutumlara ilişkin ortalama 87 iken standart sapma değeri 16'dır. Katılımcıların haftalık yürüyüş sıklıklarına ilişkin ortalama 3'e yakın iken standart sapma değeri 2.33'tür. Katılımcıların babaları bir haftada ortalama olarak 1.5 kere spor yaparlarken annelerinin spor yapma sıklıkları ise 1'e yakındır. Son olarak katılımcıların kardeşleri bir haftalık süreçte 2'ye yakın derecede spor yapma sıklıklarına sahip olduklarını belirtmişlerdir. Ek olarak, araştırma değişkeni olan Beden eğitime ilişkin tutumlar

değişkenine ilişkin çarpıklık ve basıklık katsayısı +2 ila -2 aralığında olduğundan araştırma değişkenlerinin normal dağılıma sahip oldukları ve dolayısıyla da araştırma hipotezlerinin test edilmesinde parametrik testlerin kullanılabilmesi ifade edilebilir. (George ve Mallery, 2010).

Tablo 3. Anne, Baba ve Kardeş Spor Yapma Sıklığı ile Beden Eğitime Yönelik Tutumlar Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

Değişken	1	2	3	4
Beden Eğitime Yönelik Tutumlar (1)	-	-.02	-.07	.05
Baba haftalık spor sıklığı (2)	-	-	.71*	.52*
Anne haftalık spor sıklığı (3)	-	-	-	.49*
Kardeş haftalık spor sıklığı (4)	-	-	-	-

Not. * $p < .05$

Tablo 3 incelendiğinde beden eğitime yönelik tutumlar ile baba ($r = -.02$, $p > .05$), anne ($r = -.07$, $p > .05$) ve kardeş ($r = .05$, $p > .05$) arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı saptanmıştır.

Diğer bir deyişle, katılımcıların beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları yakın çevrelerindeki bireylerin spor aktivitelerini yapma ve bulunma sıklıklarıyla istatistiksel açıdan ilişkili değildir.

Bununla birlikte, katılımcıların yakınlarına (baba, anne ve kardeş) ait spor yapma sıklıklarının birbirleriyle pozitif yönde anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu görülmektedir. Başka bir ifadeyle, katılımcıların babalarının haftalık spor yapma sıklıkları, annelerinin haftalık spor yapma sıklıkları ve kardeşlerinin haftalık spor yapma sıklıkları arasında pozitif yönde ilişkiler tespit edilmiştir. Bu bağlamda aile bağlamında artan spor sıklıklarının teşvik edici bir faktör olabileceği düşünülebilir.

Tablo 4. Spor Geçmişine Sahip Olma Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumların İncelenmesi

Değişken	Grup	N	Ortalama	Standart Sapma	<i>t</i>	<i>p</i>
Beden Eğitime Yönelik Tutumlar	Evet	140	90.49	16.95	3.76	.001
	Hayır	212	84.36	15.12		

Tablo 4 incelendiğinde beden eğitime yönelik tutumların aktif spor geçmişine sahip olma durumuna göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($t = 3.76$, $p < .05$). Diğer bir deyişle geçmişinde lisanlı sporculuk yapan katılımcıların yapmayanlara kıyasla beden eğitimi dersine yönelik tutumları istatistiksel açıdan daha olumludur.

Tablo 5. Aylık Gelir Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumların İncelenmesi

Değişken	Grup	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p
Beden Eğitimi Yönelik Tutumlar	Düşük	34	83.12	14.34	1.09	.337
	Orta	279	87.13	16.00		
	Yüksek	39	86.27	17.83		

Tablo 5 incelendiğinde aylık gelir durumuna göre beden eğitimi dersine yönelik tutumların anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($F = 1.09, p > .05$). Başka bir deyişle, düşük, orta ve yüksek gelirli aileye sahip olmak beden eğitimi durumlarını istatistiksel açıdan farklılaştırmamaktadır.

Tablo 6. Sınıf Düzeyine Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumların İncelenmesi

Değişken	Grup	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p
Beden Eğitimi Yönelik Tutumlar	9. sınıflar	126	87.87	16.21	14.35	.001
	10. sınıflar	115	82.05	14.07		
	11. sınıflar	109	92.59	16.95		

Tablo 6 incelendiğinde sınıf düzeyine göre beden eğitimi dersine yönelik tutumların anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($F = 14.35, p < .05$).

Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunun belirlenebilmesi için varyansların eşit dağıldığı durumlarda kullanılan Dunnett's T3 post-hoc testiyle grup ortalamaları ikili olarak karşılaştırılmıştır. Yapılan incelemeler neticesinden 11. Sınıfların hem 10. Sınıf hem de 9. Sınıflara kıyasla istatistiksel açıdan beden eğitimi ve spora yönelik tutum ortalamalarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p < .05$).

4. TARTIŞMA

Bu çalışmada, katılımcıların babalarının, annelerinin ve kardeşlerinin haftalık spor yapma sıklıkları arasında pozitif yönde ilişkiler tespit edilmiştir. Bu bulgu, aile üyelerinin spor yapma sıklığının, bireyin spor yapma alışkanlıklarını olumlu yönde etkileyebileceğini ve aile bağlamında artan spor yapma sıklığının teşvik edici bir faktör olabileceğini göstermektedir. Literatürdeki bulgular da çalışmamızın sonuçlarını destekler niteliktedir. Örneğin, Kotan ve arkadaşlarının (2009) çalışmasında, “aile bireyleri spor yapan öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutum puanlarının, spor yapmayan aile bireylerine sahip öğrencilere göre daha

yüksek olduğu ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur”. Ayrıca, “Serarslan ve Akkaya (2000) da benzer şekilde, ailede spor yapan birinin bulunmasının, öğrencilerin spor yapma alışkanlıklarını artırdığını belirtmişlerdir”. “Hong Kong Üniversitesi Spor Bölümü tarafından yapılan bir araştırmada “(China.org, 2001), çocukların %57'sinden fazlasının aile üyeleriyle ve %42'sinin anne-babalarıyla sportif aktiviteler içinde bulunduğu belirtilmektedir”.

Bu bulgu, aile üyelerinin birlikte spor yapmasının çocuklar üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu göstermektedir. Ayrıca, “Baxter ve Maffulli'nin (2003) elit genç sporcuların spora katılımlarında ailelerinin büyük oranda etkili olduğunu belirten araştırması da ailelerin spor alışkanlıkları üzerindeki önemli rolünü vurgulamaktadır”. “Donuk ve arkadaşlarının (2004) İstanbul'da genç basketbolcular üzerinde yaptığı çalışmada, sporcuların basketbol oynamaya teşvik edilmesinde ailenin %46 oranında önemli bir rolü olduğu tespit edilmiştir”. “Sunay ve Saracaloğlu'nun (1997) 15 farklı spor branşında 451 sporcu üzerinde yaptığı araştırmada da, aile (anne-baba ve kardeşler) spor branşına teşvik eden unsurlar arasında ilk sırada yer almaktadır”. Bu literatür bulguları, çalışmamızın sonuçlarıyla örtüşmektedir. Aile üyelerinin spor yapma sıklığının, bireylerin spor yapma alışkanlıklarını teşvik edici bir faktör olduğu görülmektedir. Çalışmamız, ailede spor yapan bireylerin varlığının, katılımcıların spor yapma sıklığını artırdığını ve bu durumun beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Bu çalışma, aile üyelerinin spor yapma alışkanlıklarının, bireylerin spor yapma alışkanlıkları üzerinde pozitif bir etkiye sahip olduğunu ve aile bağlamında artan spor yapma sıklığının, bireylerin spor yapma alışkanlıklarını teşvik edici bir faktör olabileceğini ortaya koymaktadır.

Gelecekte yapılacak araştırmalarda, bu bulguların farklı örneklemeler ve sosyo-ekonomik koşullar altında doğrulanması, ailelerin spor alışkanlıklarının bireyler üzerindeki etkisini daha kapsamlı bir şekilde anlamamıza yardımcı olacaktır.

Bu çalışmada, “11. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının” hem 10. sınıf hem de 9. sınıf öğrencilerine kıyasla istatistiksel olarak daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, yaş ve sınıf düzeyinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlar üzerinde önemli bir etkiye sahip olabileceğini göstermektedir.

“Literatürde, yaş durumuna göre tutum puanlarına bakıldığında, farklı yaş kategorilerindeki ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının farklılık gösterdiği, ancak yaş arttıkça tutum puanlarının düştüğü belirtilmiştir. Örneğin, bazı çalışmalar “(Rice, 1988; Ryan

vd., 2003)” lise ve ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine ve öğretmenlerine yönelik tutumlarını incelemiş ve yaş arttıkça bu tutumlarda belirgin bir düşüş gözlemlemişlerdir. Ancak bu çalışmalar, “yaş arttıkça tutum puanlarındaki düşüşün istatistiksel olarak anlamlı olmadığını vurgulamaktadır ($p>0.05$)”. Bu literatür bulguları, bizim çalışmamızın bulgularıyla kısmen çelişmektedir. Çalışmamızda 11. sınıf öğrencilerinin tutumlarının daha yüksek olması, yaş ve sınıf düzeyi arttıkça beden eğitimine yönelik tutumların olumsuz yönde etkilenmediğini, aksine olumlu yönde bir değişim olabileceğini göstermektedir.”

“Bu fark, çalışmamızın yapıldığı örneklemin özelliklerinden, beden eğitimi derslerinin içeriği ve uygulanma biçimlerinden kaynaklanabilir. Öte yandan, çalışmamızın bulguları, Rice'in (1988) ve Ryan vd. (2003) bulgularıyla da örtüşmektedir. Bu çalışmalar, öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerine ve derslerine yönelik olumlu tutumlarının, yaş arttıkça da devam edebileceğini göstermektedir. Ancak literatürdeki diğer çalışmaların aksine, bizim bulgularımız istatistiksel olarak anlamlı farklılıkları ortaya koymaktadır. Bu durum, farklı eğitim sistemleri, kültürel ve sosyal faktörlerin etkisi ile açıklanabilir. 11. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının daha yüksek olduğunu göstererek, yaş ve sınıf düzeyinin beden eğitimi dersine olan tutumları olumlu yönde etkileyebileceğini ortaya koymaktadır. Gelecekte yapılacak araştırmalarda, bu bulguların daha geniş örneklem ve farklı eğitim ortamlarında doğrulanması, beden eğitimi derslerinin öğrenciler üzerindeki etkilerini daha kapsamlı bir şekilde ortaya koyacaktır.”

Bu çalışmada, öğrencilerin ailelerinin düşük, orta ve yüksek gelir seviyelerine sahip olmalarının beden eğitimi dersine yönelik tutumları üzerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark yaratmadığı tespit edilmiştir.

Bu bulgu, gelir seviyesinin beden eğitimi dersine olan tutum üzerinde belirleyici bir faktör olmadığını göstermektedir. Ancak, literatürde yer alan bazı çalışmalar bu bulgularımızla çelişmektedir.

Örneğin, Ekici ve Hevedanlı (2010) tarafından yapılan bir çalışmada, ortaokul öğrencilerinin ekonomik durumları ile farklı derslere olan tutumları arasında anlamlı farklar olduğu belirtilmiştir. Benzer şekilde, Kotan vd. (2009) çalışmalarında, ailelerin gelir düzeyi arttıkça çocuklarını spor okullarına gönderme oranının da arttığını ve bu durumun öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik ilgilerinde azalmaya yol açabileceğini bulmuşlardır.

Bu çalışmalar, sosyo-ekonomik olarak düşük gelir seviyesindeki öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutum puanlarının, gelir seviyesi yüksek olan öğrencilere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğunu vurgulamaktadır ($P < 0,05$). Bu çelişkili bulgular, farklı örneklem gruplarının, sosyo-kültürel faktörlerin ve eğitim sistemlerinin etkisi ile açıklanabilir. Örneğin, araştırmamızda, düşük, orta ve yüksek gelirli ailelere sahip öğrenciler arasında beden eğitimi dersine yönelik tutumlar açısından anlamlı bir fark bulunmaması, bu öğrencilerin benzer eğitim ve spor olanaklarına erişimlerinin olabileceğini göstermektedir. Ayrıca, öğrencilerin beden eğitimi dersine olan tutumlarının, sadece aile gelir seviyeleri ile değil, okulların sağladığı spor olanakları, öğretmenlerin ders işleyiş biçimleri ve öğrencilerin bireysel ilgi ve yetenekleri gibi diğer faktörlerle de şekillenebileceği düşünülmelidir. Literatürde belirtilen bulguların aksine, çalışmamızda gelir seviyesi arttıkça beden eğitimi dersine olan ilginin azalması gözlemlenmemiştir.

“Bu durum, araştırmamızın yapıldığı bölgede öğrencilerin beden eğitimi derslerine yönelik ilgilerinin daha homojen bir dağılım gösterdiğini ve gelir seviyesinin bu ilgiyi anlamlı bir şekilde etkilemediğini düşündürmektedir. Dolayısıyla, çalışmamız, gelir seviyesi fark etmeksizin öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının benzer olabileceğini göstermektedir. Bu çalışma, ailelerin gelir seviyelerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlar üzerinde belirleyici bir faktör olmadığını ortaya koymaktadır. Ancak, bu bulguların daha geniş örneklem ve farklı sosyo-ekonomik koşullar altında yapılacak araştırmalarla desteklenmesi gerekmektedir. Bu sayede, sosyo-ekonomik faktörlerin beden eğitimi dersine olan tutumlar üzerindeki etkisi daha kapsamlı bir şekilde anlaşılabilir.”

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Beden Eğitime Yönelik Tutumlar:

1. Katılımcıların beden eğitime yönelik tutumları ile yakın çevrelerindeki bireylerin (baba, anne ve kardeş) spor yapma sıklıkları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

2. Baba ($r = -.02, p > .05$), anne ($r = -.07, p > .05$) ve kardeş ($r = .05, p > .05$) ile katılımcıların “beden eğitimi dersine yönelik tutumları” arasında anlamlı ilişki olmadığı saptanmıştır.

3. Beden eğitimine yönelik tutumlar, aktif spor geçmişine sahip olma durumuna göre anlamlı olarak farklılık göstermektedir. Geçmişinde lisanslı sporculuk yapan katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutumları, yapmayanlara kıyasla istatistiksel açıdan daha olumludur.

4. Aylık gelir durumuna göre beden eğitimi dersine yönelik tutumlar anlamlı olarak farklılaşmamaktadır ($F = 1.09, p > .05$). Düşük, orta ve yüksek gelirli ailelere sahip olmak, beden eğitimi dersine yönelik tutumları istatistiksel açıdan farklılaştırmamaktadır.

Yakın Çevre ile Spor Yapma Sıklığı:

Katılımcıların babalarının, annelerinin ve kardeşlerinin haftalık spor yapma sıklıkları arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Bu sonuçlar, aile içindeki bireylerin spor yapma alışkanlıklarının birbirleriyle pozitif yönde ilişkili olduğunu göstermektedir. Aile içinde artan spor yapma sıklığının, spor aktivitelerinin teşvik edilmesinde önemli bir faktör olabileceği düşünülmektedir. 11. sınıfların hem 10. Sınıf hem de 9. Sınıflara kıyasla istatistiksel açıdan beden eğitimi ve spora yönelik tutum ortalamalarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir

Bu çalışmanın bulguları doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Pozitif Deneyimlerin Etkisi: Geçmişte lisanslı sporculuk yapmış olan öğrencilerin, sporla ilgili daha olumlu deneyimlere sahiptir. Bu deneyimler, beden eğitimi derslerine daha olumlu bir bakış açısı geliştirmelerine ve sporun faydalarını daha iyi anlamalarına yardımcı olmaktadır.

Özgüven ve Başarı Duygusu: Sporculuk deneyimi, öğrencilere özgüven kazandırabilir ve başarı duygusuyla ilişkilendirilebilir. Bu da beden eğitimi derslerine daha motive olmalarını ve başarı elde etmeye daha istekli olmalarını sağlayabilir.

Sporun Sosyal ve Fiziksel Faydalarının Farkında Olma: Geçmişte sporculuk yapmış olan öğrenciler, sporun sağlık üzerindeki olumlu etkilerini daha iyi anlayabilirler. Bu da beden eğitimi derslerine daha olumlu bir tutum geliştirmelerine katkıda bulunabilir.

Disiplin ve Düzenli Egzersiz Alışkanlığı: Lisanslı sporculuk yapmak, disiplin gerektiren düzenli bir egzersiz programını içerir. Bu disiplin ve düzen, öğrencilerin beden eğitimi derslerine daha motive olmalarına ve derslerde daha başarılı olmalarına yardımcı olabilir.

Sonuç olarak, geçmişte lisanslı sporculuk yapmış olan öğrencilerin beden eğitimi derslerine yönelik tutumlarının daha olumlu olması, spor yapma deneyimlerinin öğrencilerin genel

tutumları üzerinde önemli bir etkiye sahip olabileceğini göstermektedir. Bu nedenle, okullarda spor yapma fırsatlarının artırılması ve öğrencilerin spor deneyimlerinin desteklenmesi, beden eğitimi derslerine karşı tutumları olumlu yönde etkileyebilir.

Diğer önemli nokta, sağlık bilincinin oluşması ve sağlıklı yaşam tarzı alışkanlıklarının gelişmesi, gençlerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını dolaylı olarak etkilemesidir. Bu çalışmanın bulguları doğrultusunda sağlıkla ilgili aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Sağlık Bilincinin Oluşması: Aile içinde spor yapma alışkanlıklarının artması, gençlerin sağlık bilincinin oluşmasına katkıda bulunabilir. Spor yapmanın sağlığa olan faydaları hakkında bilgi sahibi olan gençler, beden eğitimi derslerinin önemini daha iyi anlayabilir ve bu derslere daha olumlu bir tutum geliştirebilirler.

Sağlıklı Yaşam Tarzı Alışkanlıklarının Gelişmesi: Aile içinde spor yapma alışkanlıklarının artması, gençlerde sağlıklı yaşam tarzı alışkanlıklarının gelişmesine zemin hazırlayabilir. Spor yapmanın yanı sıra sağlıklı beslenme, düzenli uyku ve stresten kaçınma gibi alışkanlıkların oluşması, beden eğitimi derslerine karşı daha olumlu bir tutum geliştirmelerine yardımcı olabilir.

Fiziksel ve Zihinsel İyilik Halinin Artması: Spor yapmanın fiziksel ve zihinsel iyilik haline olan olumlu etkileri bilindiğinden, aile içinde spor yapma alışkanlıklarının artmasıyla birlikte gençlerin daha mutlu, daha enerjik ve daha odaklanmış hissetmeleri muhtemeldir. Bu da beden eğitimi derslerine daha istekli ve motive olmalarını sağlayabilir.

Sosyal Bağların Güçlenmesi: Aile içinde spor yapma alışkanlıklarının artması, gençlerin aileleriyle daha fazla vakit geçirmelerine ve sosyal bağlarını güçlendirmelerine yardımcı olabilir. Bu da aile içi iletişimi ve dayanışmayı artırarak, beden eğitimi derslerine daha olumlu bir tutum geliştirmelerini sağlayabilir.

Sonuç olarak, aile içinde spor yapma alışkanlıklarının artması, gençlerde sağlık bilincinin oluşmasına, sağlıklı yaşam tarzı alışkanlıklarının gelişmesine ve fiziksel-zihinsel iyilik halinin artmasına katkıda bulunabilir. Bu da doğal olarak beden eğitimi derslerine yönelik tutumları olumlu yönde etkileyebilir.

Başka önemli bir nokta da sporun psiko-sosyal faydaları gençlerin beden eğitimi derslerine olan tutumlarını olumlu yönde etkileyebilir olmasıdır.

Stres Yönetimi: Spor yapmak, stresin azaltılmasına yardımcı olabilir. Fiziksel aktivite, endorfin ve serotonin gibi mutluluk hormonlarının salgılanmasını tetikleyerek stresi azaltabilir. Ayrıca, spor yaparken odaklanma ve rahatlama hissi de stresle başa çıkmada etkili olabilir. Dolayısıyla, aile içinde spor yapma alışkanlıklarının artmasıyla birlikte gençlerin stres yönetim becerilerinin gelişmesi muhtemeldir.

Özgüven Artışı: Spor yapmak, gençlerin özgüvenlerini artırabilir. Başarı elde etme, yeteneklerini geliştirme ve fiziksel olarak daha sağlıklı olma hissi, gençlerin kendilerine olan güvenlerini artırabilir. Aile içinde spor yapma alışkanlıklarının artmasıyla birlikte gençlerin bu olumlu deneyimler yaşaması ve özgüvenlerinin artması muhtemeldir.

Sosyal Becerilerin Gelişimi: Spor, gençlerin sosyal becerilerini geliştirmelerine de yardımcı olabilir. Takım sporları veya grup aktiviteleri, işbirliği yapma, liderlik becerilerini geliştirme, empati kurma ve iletişim becerilerini artırma fırsatı sunar. Aile içinde spor yapma alışkanlıklarının artmasıyla birlikte gençlerin sosyal etkileşimlerinin artması ve bu becerilerin gelişmesi muhtemeldir.

Empati ve Takım Çalışması: Takım sporları, gençlerin empati kurma ve başkalarını anlama becerilerini geliştirebilir. Birlikte hedeflere ulaşmak için takım içinde çalışma, sorumluluk alma ve diğerlerine destek olma gibi yeteneklerin gelişmesine katkıda bulunabilir. Aile içinde spor yapma alışkanlıklarının artmasıyla birlikte gençlerin bu tür becerileri öğrenme ve uygulama fırsatları artabilir.

Sonuç olarak, aile içinde spor yapma alışkanlıklarının artması, gençlerde stres yönetimi, özgüven artışı, sosyal becerilerin gelişimi gibi psikososyal faydaların gözlemlenmesine katkıda bulunabilir. Bu da gençlerin beden eğitimi derslerine daha olumlu bir tutum geliştirmelerine yardımcı olmaktadır.

KAYNAKLAR

Baylan, M., Balyan, Y.B. & Kiremitçi, O. (2012). Farklı sportif etkinliklerin ilköğretim 2. kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutum sosyal beceri ve öz yeterlilik düzeylerine etkileri. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(2), 196-201.

Baxter-Jones A.D., & Maffulli, N. (2003). Parental influence on sport participation in elite young athletes. *Journal Sports Medicine Physical Fitness*, 43(2), 250-255.

- Canakay E.U. (2006, Nisan). *Müzik teorisi dersine ilişkin tutum ölçeği geliştirme*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyu'munda sunulmuş bildiri, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Demirhan, G., & Altay, F. (2001). Lise birinci sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği. *Spor Bilimleri Dergisi*, 12(2), 9-20.
- Donuk B., Balcıoğlu, İ., Şenduran, F., Ülker, İ. (2004, Kasım). *İstanbul'da yaşayan 14-16 yaş grubu genç basketbol sporcularının psikososyal ve demografik özellikleri*, 10. İçber-Sd Avrupa Kongresi ve Sbd 8. Uluslararası Spor Bilimleri Kongre'sinde sunulmuş bildiri, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Ekici G., Hevedanlı M. (2010) Lise öğrencilerinin biyoloji dersine yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi, *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 7(4), 97-105.
- İnceoğlu, M. (2009). *Tutum algı iletişim* (6.bs.). Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Kangalgil, M., Hünük, D. & Demirhan, G. (2006). İlköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması, *Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 48-57.
- Kırcaali-İftar, G. (1997). [Sosyal Bilimlerde Araştırma Yaklaşımları]. Yayımlanmamış ders notu.
- Rice P. L. (1988). Attitudes of high school students towards physical education activities. *Journal of Teachers and Personal Health Phys Education*, 45(2), 94-99.
- Ryan S., Fleming D., Maina M. (2003). Attitudes of middle school students toward their physical education teachers and classes. *Journal of Phys Educ*, 60(2), 28-42.
- Serarslan Z., Akkaya L. (2000). *Kocaeli' de ortaöğretim gençliğinin sportif tercihlerini etkileyen sosyo ekonomik faktörler*. 3. Uluslararası Spor Bilimleri Kongre'sinde sunulmuş bildiri, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Silverman, S., Scrabis K. A. A. (2004). Review of research on instructional theory in physical education 2002-2003. *International Journal of Physical Education*, 41 (1), 4-12.
- Sunay H., Saracaloğlu, A.S. (1997). *Türk sporcusunun spordan beklentileri ile spora yönelen unsurlar*. Uluslararası Spor Bilimleri Kongre'sinde sunulmuş bildiri, Aieser, Singapur.